

David Braund

Sinop ve Amazon *Sanape*: Atina yerleşiminin ideolojisi

Sinop kentinin kuruluşuyla ilgili birçok hikaye vardır. Bazıları, kahramanları, perileri ve benzeri öğeleri içeren, içerikleri açısından fazlaca hayali olan hikayelerdir. Diğerleri ise, ölümlüleri ve bilindik yerleri, özellikle Miletos'u ele aldıkları için konuya daha gerçekçi bir açıdan yaklaşmaktadırlar. Ancak, çağdaş bilim adamları da kabul etmektedir ki; bu hikayeler de, konuları ölümlüleri veya tanrılar olsun, az çok diğer hikayeler kadar hayalidirler.

Çoğu kişi için, kuruluş hikayelerinin anlaşılması güç sorularının ardına düşmektense, bu çeşitli hikayelerin gelişimini, kolonilerin içinde ve diğer topluluklarla ilişkilerinde yarattığı etkiyi incelemek daha faydalıdır. Bu tür bir çalışma ile, Amazon *Sanape*'nin hikayesini ve Sinop kentinin kurulmasındaki (adının verilmesindeki) rolünü incelemek amacındayım. Hikayesinin esrarengiz Teos'un Andronu'nda anlatıldığı sanılmaktadır, ancak antik çağlarda bu metin dışında ne kadar bilindiğini ve Sinop'ta nasıl anlaşıldığını merak etmemiz mantık çerçevesinde mümkündür. Bu bağlamda, Aeneas Tacticus'un yazılarından anlaşıldığı kadarıyla 4.yy. itibariyle kentte sıkça düzenlenen bir Amazon geçit törenini inceleyeceğim. Amazonlar Sinop için ne kadar önemliydi?

Bunu göz önünde bulundurarak, Timesileos'un ortadan kaldırılmasının ardından 5.yy.'ın sonlarına doğru Atinalılar'ın Sinop'taki açıkça anlaşılabilen yerleşimini incelemeye geçebilirim. Bu olay büyük ölçüde tartışılmıştır (ve tarihsel gerçekliğiyle ilgili benim paylaşmadığım şüpheler vardır.). Ancak (bildiğim kadarıyla) bu tür bir yerleşimin ideolojik bağlamı gözönünde bulundurulmamıştır. Atinalılar Sinop'a uyum sağladıklarını nasıl düşünmüşlerdir? Bunu hangi hakla ve hangi tarihi bağlamda düşünmüşlerdir? Özellikle, Atinalılar'ın Sinop'a ve belki de daha doğuda olan Amisos'a yerleşmesinin ideolojik temelini oluşturmada Amazonlar'ın (ve Theseus'un onların hem Karadeniz'de hem de Attika'da bulduklarını göstermesinin) ilgisi var mıdır?